

Organisations- og ledelsespsykologi Læseplan

Undervisere:

Thomas Jønsson, Charlotte Jonasson

3. september kl. 9.15-15.30– Introduktion samt temaerne Organisatorisk Commitment og Medarbejdertilfredshed

Der startes med en præsentation af faget, dets emner, undervisningsplan og -form samt eksamen. Desuden præsenteres ledelses- og organisations-undersøgelsen knyttet til faget. Vi tager også hul på to temaer, som er blandt værktøjerne til at forstå medarbejderes holdninger og adfærd. NB! Der er sat mange sider på, men undervisningen ikke, at man læser forhånd, da begreberne gennemgås og læsning sagtens kan ske bagefter.

Organisatorisk Commitment

I dette tema ser vi på den dominerende teori om Organisatorisk Commitment, der handler om forskellige former for medarbejder-tilknytning til organisationen. I tillæg hertil tager vi også et kort kig på begrebet "Organizational Citizenship Behavior", som omhandler medarbejder-præstationer, der ligger ud over præstation på den formelle opgave.

Litteratur:

Meyer, J.P & Allen N.J. (1997) *Commitment in the Workplace*. SAGE publications, London. Kapitlerne 1, 2, 3, 4, 5 & 6; p. 1-104 (105 sider)

Borman, W. C. (2004). The concept of organizational citizenship. *Current directions in psychological science*, 13(6), 238-241. (4 sider)

I alt 109 sider

Supplerende litteratur (dvs. ikke-obligatorisk, bonus eller interessebaseret læsning):

Somech, A. & Bogler, R. (2002) Antecedents and Consequences of Teacher Organizational and Professional Commitment. *Educational Administration Quarterly*, 38, 4, 555-577

Medarbejdertilfredshed

Vi tager også fat på emnet medarbejdertilfredshed, der også hænger godt sammen med commitmenttemaet.

Judge, T.A. & Klinger, R. (2009) Promote Job Satisfaction through Mental Challenge. I: E.A. Locke (Ed) *Handbook of Principles of Organizational Behavior. Indispensable Knowledge for Evidence Based Management*. John Wiley & Sons, kap. 6, 107-122 (15 sider)

Unterrainer, C., Jeppesen, H.J. & Jønsson, T. S. (2013) Different Forms of Job Satisfaction: Does Job Satisfaction Mean Satisfied Employees. *Psyke & Logos*, 34, 398-419 (22 sider)

I alt 37 sider

28. september kl. 9.15-15.30, Social identitet i organisationer

Dette tema i modulet handler om psykologien i sociale grupper og processer især baseret på identitet(er) i grupper og organisationer. Undervisningen fokuserer på betydningen af disse forhold for ledelse, beslutningsprocesser og konflikthåndtering samt endvidere organisationsudviklende processer. Sociale og kulturelle forskelle udgør såvel potentialer og barrierer for samspil i organisationer – alt afhængig af den konkrete sammenhæng, hvori de udspiller sig. Et nøgletema vil være, hvordan man som leder kan identificere og håndtere disse sociale processer.

Litteratur:

Haslam, S.A. (2004) *Psychology in Organizations: The Social Identity Approach*. 2nd Edition. Sage Publications. Kapitlerne 2, 6 & 7 p. 17-38 + 99-138 (61 sider)

Jønsson, T. (2018) *Ledelse i og af social identitet*. Notat til FMOL-undervisning på OL-psykologi, 2020. (20 sider).

Supplerende litteratur (dvs. ikke obligatorisk læsning):

Haslam, S. A., Eggins, R. A., & Reynolds, K. J. (2003). The ASPIRe model: Actualizing Social and Personal Identity Resources to enhance organizational outcomes. *Journal of Occupational & Organizational Psychology*, 76(1), 83-113. (30 sider)

I alt for dette tema: 81 sider

21. oktober kl. 9.00– til næste dag fra kl. 8.00-15.00 – Internatundervisning på Hotel Skanderborghus

Internat om inddragende ledelsesformer og medarbejdereffekter

På internatet gennemgås psykologiske aspekter ved de interaktioner, der udspiller sig ledelsesmæssigt mellem medarbejdere og organisation. Her fokuseres der på ledelsesformer, der opererer gennem medarbejderindflydelse i form af delt ledelse, participativ ledelse, empowering (bestyrkende) ledelse, uddelegering af ledelse samt teamorganisering. Disse ledelses- og arbejdsformer antages at have betydning for de psykologiske reaktionsmønstre, hvilket her vil sige psykologisk empowerment og tilfredshed. Internatet rummer også temaet om organisatorisk forandring.

Temaer og litteratur:

Medarbejder-deltagelse i beslutninger

Jeppesen, H.J. & Jønsson, T. (2009) Participation som organisatorisk praksis. *Psyke & Logos*, 30(2), p. 432-452. (20 sider)

Yukl G. (2020) *Leadership in organizations* (9th Ed.). Pearson Education, Prentice Hall. Kapitel 4 "Decision Making and Empowerment by Leaders"; p. 92-122 (31 sider)

Morrison, E.W. (2014) Employee Voice and Silence. *Annual Review of Organizational Psychology and Organizational Behavior*, 1, 173-97 (24 sider)

Empowerment-baseret ledelse

Spreitzer, G. M. (2008). Taking stock: A review of more than twenty years of research on empowerment at work. *Handbook of organizational behavior*, 1, 54-72. (18 sider)

Jønsson (2019) Bestyrkende ledelse. Beta-tekst – distribueres på Blackboard eksklusivt til fagets deltagere. (15 sider)

Distribueret ledelse

Thorpe, R., Gold, J. and Lawler J. (2011). Locating Distributed Leadership. *International Journal of Management Review*. Vol. 13, p. 239-247mf. (19 sider) *NB! Sidste sider skal ikke læses*

Jønsson, T. (2018) *Distribueret Ledelse – Teori og begreber*. Notat til FMOL-undervisning på OL-psykologi, 2018. (20 sider).

Ikke-obligatorisk formidlingstekst om distribueret ledelse

Jønsson, T.F. (2020) Når ledelse varetages af de mange. I *Ledelse i dag*, URL:

<https://www.lederne.dk/ledelse-i-dag/ny-viden/2020/ledelse-i-dag-juni-2020/distribueret-ledelse>

Organisatorisk forandring

Temaet om organisatorisk forandring rummer en forståelse af organisatorisk forandring, ledelse her af samt medarbejderes måder at forholde sig til organisatoriske forandringer.

Yukl, G. og Gardner, W. (2020) *Leadership in Organizations*. 9th Ed., kapitel 5 "Leading Change and Innovation", pp. 126-155 (30 sider)

Choi, M. (2011). Employees' attitudes toward organizational change: A literature review. *Human Resource Management*, 50(4), 479-500. (21 sider)

Teams og teamledelse

Barker J.R. (1993). Tightening the Iron Cage: Concertive Control in Self-Managing Teams. *Administrative Science Quarterly*, 38, p. 408-37, (29 sider)

Carson J.B., Tesluk P. E. and Marrone J.A. (2007). Shared leadership in teams: An investigation of antecedent conditions and performance. *Academy of Management Journal*, Vol. 50, No. 5, 1217-34. (17 sider)

Rasmussen T. & Jeppesen H.J. (2006) Teamwork and associated psychological factors: A review. *Work & Stress*, 20 (2), 105-28. (23 sider)

Hackman, J.R. & Wageman, R. (2009) Foster Team Effectiveness by Fulfilling Key Leadership Functions. I: E.A. Locke (Ed) *Handbook of Principles of Organizational Behavior. Indispensable Knowledge for Evidence Based Management*. John Wiley & Sons, kap. 15, pp. 275-294. (20 sider)

Supplerende litteratur (dvs. ikke-obligatorisk, bonus eller interessebaseret læsning):

Leithwood, K., Mascal, B., Strauss, t., Sacks, R., Memon, N. & Yashkina, A. (2007) Distributing Leadership to Make Schools Smarter: Taking the Ego Out of the System. *Leadership and Policy in Schools*, 6(1), 37-67 (30 sider)

Jeppesen, H. J., Jønsson, T., & Shevlin, M. (2011). Employee attitudes to the distribution of organizational influence: Who should have the most influence on which issues? *Economic and Industrial Democracy*, 32(1), 69-86. (18 sider)

Jønsson, T., & Jeppesen, H. J. (2013). Under the influence of the team? An investigation of the relationships between team autonomy, individual autonomy and social influence within teams. *The International Journal of Human Resource Management*, 24(1), 78-93. (16 sider)

Pearce C.L. & Conger J.A. (2003). *Shared Leadership. Reframing the Hows and Whys of Leadership*. Kap. 3, pp. 48-76. Sage Publications (28 sider).

I alt for internettet: 267 sider

18. november kl. 9.15-15.30 Psykologisk kontrakt og eksamensvejledning

Dette tema om medarbejderens reaktioner og forholdemåder i forhold til aftaler og samarbejde med ledelsen. Begrebet psykologisk kontrakt handler om de gensidige opfattelser af aftaler og ydelser mellem medarbejdere og ledelse / organisation, og som har betydning for holdninger og adfærd i organisationen. Desuden vil denne gang bruges til eksamensvejledning.

Litteratur:

Rousseau D. M. (1995) *Psychological contracts in organizations*. Sage Publications. Kapitlerne 1, 2, pp. 1-54. (54 sider)

Rousseau, D.M. (2004) Psychological contracts in the Workplace: Understanding the Ties That Motivate. *Academy of Management Executive*, 18(1), 120-127 (7 sider)

Rousseau, D. M. (2001). The idiosyncratic deal: flexibility versus fairness?. *Organizational dynamics*, 29(4), 260-273. (12 sider)

I alt for dette tema: 66 sider

Samlet litteratur excl. supplerende litteratur: 560 sider

Om underviserne:

Thomas Jønsson, Lektor i Arbejds- & Organisationspsykologi, underviser BAC-, kandidat- og ph.d.-studerende på Psykologisk Institut, AU. Har undervist i dette fag siden 2009. Forsker i psykologien i Ledelse og Indflydelse i Organisationer, bl.a. teamorganisering, medarbejderinddragelse, commitment, distribueret ledelse

Charlotte Jonasson underviser i Arbejds- & Organisationspsykologi, underviser både BAC-, kandidat- og ph.d.-studerende på Psykologisk Institut, AU. Charlotte har både forsket i pædagogisk psykologi og organisationspsykologi, bl.a. distribueret ledelse, strukturer og adfærd i organisationer samt fejlhåndtering.

Adgang til materialet

Bøger, der skal købes eller lånes på bibliotek:

Meyer, J.P & Allen N.J. (1997) *Commitment in the Workplace*. SAGE publications, London. (105 sider)

Haslam, S.A. (2004) *Psychology in Organizations: The Social Identity Approach*. 2nd Edition. Sage Publications. (61 sider)

Rousseau D. M. (1995) *Psychological contracts in organizations*. Sage Publications. Kapitlerne 1, 2, pp. 1-54. (54 sider)

Yukl, G. og Gardner, W. (2020) *Leadership in Organizations*. 9th Ed., Kapitel 4+5, pp. 92-122 + 126-155 (61 sider). NB! Alternativt kan den tidligere udgave også bruges: Yukl G. (2013) *Leadership in organizations* (8th Ed.). Pearson Education, Prentice Hall. Kapitel 4+5 – bemærk at kapitel 4 svarer til kap 5 og omvendt.

Locke, E.A. (2009) *Handbook of Principles of Organizational Behavior. Indispensable Knowledge for Evidence Based Management*. John Wiley & Sons, kap. 6, 9, 15

Artikler, der kan downloades gennem AU Library (Universitetet har allerede betalt for din adgang online).

Dette kræver et FMOL-studenter-login – se, hvordan du får dette nederst i dette dokument samt på FMOL's Blackboard-side.

Vejledning: Log ind på library.au.dk som beskrevet nederst i dette dokument, **klik på linket under referencen**, og når du derefter er kommet frem til artiklens side (med titel, forfatter, abstract med videre), **klik da på pdf-adgangen** (det varierer lidt, hvordan dette ser ud, men der står ofte "Pdf full text", "View PDF" eller lignende). Artiklen vil da komme frem enten i din browser eller blive downloaded. Ved artikler fra **JSTOR** skal du dog først acceptere betingelserne ved at klikke på " Accept JSTOR's Terms and Conditions and proceed to PDF", før du kommer frem til artiklen.

Borman, W. C. (2004). The concept of organizational citizenship. *Current directions in psychological science*, 13(6), 238-241. (4 sider)

<http://cdp.sagepub.com.ez.statsbiblioteket.dk:2048/content/13/6/238>

Unterrainer, C., Jeppesen, H.J. & Jønsson, T. S. (2013) Different Forms of Job Satisfaction: Does Job Satisfaction Mean Satisfied Employees. *Psyke & Logos*, 34(2), 398-417 (20 sider)

<https://tidsskrift.dk/psyke/article/view/16628/14512>

Jønsson, T. (2018) *Ledelse i og af social identitet*. Notat til FMOL-undervisning på OL-psykologi, 2020. (20 sider). – kommer på Blackboard

Jeppesen, H.J. & Jønsson, T. (2009). Participation som organisatorisk praksis. *Psyke & Logos*, 30(2), p. 432-452. (20 sider)

<https://tidsskrift-dk.ez.statsbiblioteket.dk:12048/index.php/psyke/article/view/8750/7322>

Morrison, E.W. (2014). Employee Voice and Silence. *Annual Review of Organizational Psychology and Organizational Behavior*, 1, 173-97. (24 sider)
<https://doi-org.ez.statsbiblioteket.dk:12048/10.1146/annurev-orgpsych-031413-091328>

Spreitzer, G. M. (2008). Taking stock: A review of more than twenty years of research on empowerment at work. *Handbook of organizational behavior*, 1, 54-72.
<http://webuser.bus.umich.edu/spreitze/Pdfs/TakingStock.pdf>

Thorpe, R., Gold, J. & Lawler J. (2011). Locating Distributed Leadership. *International Journal of Management Review*. Vol. 13, p. 239-247mf. (19 sider)
<https://doi-org.ez.statsbiblioteket.dk:12048/10.1111/j.1468-2370.2011.00303.x>

Jønsson, T. (2018) *Distribueret Ledelse – Teori og begreber*. Notat eksklusivt til deltagerne på FMOL-undervisning i OL-psykologi, 2018+2019. (20 sider). Notatet kan findes på Blackboard ved fagets opstart sidst i august.

Jønsson, T. (2019) Bestyrkende ledelse. Notat eksklusivt til deltagerne, findes på Blackboard.

Choi, M. (2011). Employees' attitudes toward organizational change: A literature review. *Human Resource Management*, 50(4), 479-500. (21 sider)
<https://onlinelibrary-wiley-com.ez.statsbiblioteket.dk:12048/doi/abs/10.1002/hrm.20434>

Rasmussen T. & Jeppesen H.J. (2006) Teamwork and associated psychological factors: A review. *Work & Stress*, 20(2), 105-28. (23 sider)
<https://www-tandfonline-com.ez.statsbiblioteket.dk:12048/doi/abs/10.1080/02678370600920262>

Barker J.R. (1993). Tightening the Iron Cage: Concertive Control in Self-Managing Teams. *Administrative Science Quarterly*, 38, p. 408-37, (29 sider)
<https://www-istor-org.ez.statsbiblioteket.dk:12048/stable/2393374>

Carson J.B., Tesluk P. E. and Marrone J.A. (2007). Shared leadership in teams: An investigation of antecedent conditions and performance. *Academy of Management Journal*, Vol. 50, no 5, 1217-34. (17 sider)
<https://www-istor-org.ez.statsbiblioteket.dk:12048/stable/20159921>

Rousseau, D.M. (2004) Psychological contracts in the Workplace: Understanding the Ties That Motivate. *Academy of Management Executive*, 18(1), 120-127 (7 sider)
<https://www-istor-org.ez.statsbiblioteket.dk:12048/stable/4166046>

Rousseau, D. M. (2001). The idiosyncratic deal: flexibility versus fairness?. *Organizational dynamics*, 29(4), 260-273. (12 sider)
<http://www.sciencedirect.com.ez.statsbiblioteket.dk:2048/science/article/pii/S0090261601000328#>

Supplerende litteratur, dvs. ikke obligatorisk eller påkrævet læsning

* Currie, G., & Lockett, A. 2011. Distributing Leadership in Health and Social Care: Concertive, Conjoint or Collective? *International Journal of Management Reviews*, 13(3): 286-300. (15 sider)
<http://onlinelibrary.wiley.com.ez.statsbiblioteket.dk:2048/doi/10.1111/j.1468-2370.2011.00308.x/abstract>

* Haslam, S. A., Eggins, R. A., & Reynolds, K. J. (2003). The ASPIRe model: Actualizing Social and Personal Identity Resources to enhance organizational outcomes. *Journal of Occupational & Organizational Psychology*, 76(1), 83-113. (30 sider)

<http://search.proquest.com.ez.statsbiblioteket.dk:2048/docview/199347460?pq-origsite=summon>

* Jønsson, T., & Jeppesen, H. J. (2013). Under the influence of the team? An investigation of the relationships between team autonomy, individual autonomy and social influence within teams. *The International Journal of Human Resource Management*, 24(1), 78-93. (16 sider)

<https://www.tandfonline-com.ez.statsbiblioteket.dk:12048/doi/full/10.1080/09585192.2012.672448>

* Leithwood, K., Mascall, B., Strauss, t., Sacks, R., Memon, N. & Yashkina, A. (2007) Distributing Leadership to Make Schools Smarter: Taking the Ego Out of the System. *Leadership and Policy in Schools*, 6(1), 37-67. (30 sider)

<https://www.tandfonline-com.ez.statsbiblioteket.dk:12048/doi/full/10.1080/15700760601091267>

* Jeppesen, H. J., Jønsson, T., & Shevlin, M. (2011). Employee attitudes to the distribution of organizational influence: Who should have the most influence on which issues? *Economic and Industrial Democracy*, 32(1), 69-86. (18 sider)

<http://eid.sagepub.com.ez.statsbiblioteket.dk:2048/content/32/1/69>

* Somech, A. & Bogler, R. (2002) Antecedents and Consequences of Teacher Organizational and Professional Commitment. *Educational Administration Quarterly*, 38, 4, 555-577.

<http://journals.sagepub.com.ez.statsbiblioteket.dk:2048/doi/10.1177/001316102237672>

Brugeroprettelse samt download af artikler Aarhus University Library

For at få fuld adgang til AU Librarys elektroniske ressourcer og databaser skal du oprette dig som ny bruger på Det Kgl. Biblioteks hjemmeside kb.dk

- Klik på "bliv bruger", og opret dig som privat låner via **NemID**.

LÅN OG AFLEVERING **BLIV BRUGER** OM OS ÅBNINGSTIDER LOGIN IN ENGLISH

- Send samtidig en mail til e-ressourcer.aarhus@kb.dk, hvor du skriver, at du er studerende på Master i Offentlig Ledelse og gerne vil have din lånerstatus opgraderet.
- Forvent et par dages ventetid på opgradering.
- Du skal logge ind i biblioteksbasen med NemID, når du vil bestille, låne eller forny dine lån.

- Hvis du opholder dig på AU-campus, har du automatisk adgang til e-ressourcerne.
- Hvis du opholder dig hjemme eller uden for Aarhus Universitets campus, vil du blive bedt om at logge ind (med NemID), når du tilgår e-ressourcerne.
- Problemer? – kontakt e-ressourcer.aarhus@kb.dk.

Find frem til en specifik artikel i fuldtekst fra de elektroniske tidsskrifter

- Start på hjemmesiden for AU Library library.au.dk.
- Klik på "tidsskrift" under søgefeltet.
- Søg på tidsskriftets titel (med anførelstegn), f.eks. "*administrative science quarterly*". Søgningen sendes over i biblioteksbasen.
- Vælg e-tidsskriftet – er der flere adgange, vælges den adgang, der dækker artiklens årgang (nogle tidsskrifter findes kun i trykt form, og du vil da få mulighed for at bestille en kopi af artiklen).
- På tidsskriftets side "klikker" du dig frem til det rigtige årstal og nr. (fremgår af referencen).
- Print altid ud i pdf-format, hvis det er muligt, da det svarer nøjagtigt til den trykte version af artiklen.

Ønsker du hjælp?

Du er altid velkommen til at kontakte personalet på bibliotekerne under AU Library. Alternativt kan du sende en mail til e-ressourcer.aarhus@kb.dk eller til Mette Ahlers Marino mama@kb.dk.
12.2019/mam